

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

БУЛГАН АЙМГИЙН МОГОД СУМЫН ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧИЙН 2022
ОНЫ САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН

Аудитын код: БУА-2023/4/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Булган хот

2022 он

Тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ

Утас:70342580 Цахим хаяг:

Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол

Утас: 70342716 Цахим хаяг:

Ахлах аудитор: П.Содном

Утас:70342495 Цахим хаяг:

АГУУЛГА

---

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт .....
2. Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл .....
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга .....
- 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа .....
- 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин .....
- 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал .....
- 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт .....
4. Аудитын тайлан .....
- 4.1 Ерөнхий зүйл.....
- 4.2 Материаллаг байдал.....
- 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт .....
- 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал .....
- 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт .....
- 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....
5. Аудитын илрүүлэлт .....
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**БУЛГАН АЙМГИЙН
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-2580
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2022.09.25 № 287
танай _____ ны № _____ т

МОГОД СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.МӨНХБААТАР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн төсвийн гүйцэтгэл санхүүгийн нэгтгэсэн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн төсвийн гүйцэтгэл санхүүгийн нэгтгэсэн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна.

Тайлант онд орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлагыг хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан 8 арга хэмжээний биелэлт, аймгийн Засар даргатай хамтран ажиллах гэрээний хэрэгжилт 80.0 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнасан, батлагдсан төсвийн 83.4 хувийг зарцуулсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2022 оны 07 дүгээр сарын 29-ний өдрийн 08/03 дүгээр тогтоолоор сумын 2022 оны төсвийн жилд зарцуулах төсвийг 1,204.615.9 мянган төгрөгөөр баталж, гүйцэтгэлээр 1,159,396.6 мянган төгрөг буюу 96.2 хувийг зарцуулсан байна.

Аудитын гол асуудал

2022 онд татварын орлогыг 312877.0 мянган төгрөгөөр төлөвлөн 311586.1 мянган төгрөгийн орлого төвлөрүүлж, орон нутгийн төсвөөс 429628.5 мянган, урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих 22794.2 мянган төгрөгийн орлого бүрдүүлж, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 573.7 мянган төгрөгөөр давж биелсэн байна.

006020285

Авлага дансны оны эхний үлдэгдэл 4798.8 мянган төгрөгийг барагдуулж, тайлант онд авлага шинээр үүсээгүй, өглөгийг дансны эхний үлдэгдэлгүй тайлант онд тээвэр шатахууны 1385.2 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна.

Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн төсвийн гүйцэтгэл санхүүгийн нэгтгэсэн 2022 санхүүгийн тайлангийн аудитад нөлөөлөх гол асуудал байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	818,240,881.53	571,639,466.10
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	229,505,044.59	287,843,946.78
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	229,505,044.59	287,843,946.78
31210	Төгрөг	229,505,044.59	287,843,946.78
31211	Төрийн сангийн харилцах	223,131,503.56	287,843,946.78
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	6,373,541.03	0
33	АВЛАГА	253,522,498.20	202,642,713.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	54,355,200.00	0
33500	Бусад авлага	199,167,298.20	202,642,713.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	6,540,338.20	82,769,727.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	192,626,960.00	119,872,986.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	335,213,338.74	81,152,806.32
35100	Түүхий эд материал	31,528,025.50	0
35130	Эм боох материал	31,528,025.50	0
35400	Хангамжийн материал	302,360,113.24	79,827,606.32
35410	Бичиг хэргийн материал	9,492,575.00	3,036,675.00
35420	Аж ахуйн материал	63,159,951.48	23,224,021.40
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	2,636,500.00	0
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,310,000.00	0
35450	Барилгын засварын материал	928,750.00	0
35460	Хүнсний материал	8,310,935.00	0
35470	Бусад хангамжийн материал	216,521,401.76	53,566,909.92
35600	Мал амьтад	1,325,200.00	1,325,200.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,553,141,786.99	1,606,612,125.36
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,553,141,786.99	1,606,612,125.36
39200	Биет хөрөнгө	3,436,194,453.71	1,470,248,125.42
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,768,399,610.81	1,923,216,398.10
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-928,538,129.37	-698,399,912.80
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	246,230,667.00	164,640,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-150,023,728.73	-131,897,517.68
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	499,787,337.92	167,602,456.25
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-232,961,241.41	-72,897,109.05
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	267,718,802.04	142,925,530.17
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-107,058,756.41	-38,920,902.11
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	73,892,339.14	37,796,339.14
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-39,586,656.76	-23,817,156.60
39217	Ном	38,334,209.48	0
39300	Биет бус хөрөнгө	116,947,333.28	136,363,999.94
39301	Програм хангамж	8,200,000.00	3,100,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,996,666.72	-1,070,000.06
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	110,744,000.00	134,334,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	4,371,382,668.52	2,178,251,591.46
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	0	1,385,250.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	0	1,385,250.00
41300	Өглөг	0	1,385,250.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0	0
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	0	1,385,250.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	4,371,382,668.52	2,176,866,341.46
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,371,382,668.52	2,176,866,341.46
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	1,208,784,110.97	258,699,895.82

511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	0	258,699,895.82
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,719,692,187.89	1,768,101,333.60
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,674,248,993.96	3,893,733,358.66
51220	Тайлант үеийн үр дүн	45,443,193.93	-2,125,632,025.06
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,442,906,369.66	150,065,112.04
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	4,371,382,668.52	2,178,251,591.46

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,730,867,943.85	1,217,030,657.73
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	209,877,206.41	311,586,144.73
110	Орлогын албан татвар	95,950,615.59	192,343,969.29
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	95,950,615.59	192,343,969.29
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0	104,433,567.58
110002	Үйл ажиллагааны орлого	14,440,604.88	36,878,251.51
110003	Хөрөнгийн орлого	60,678,820.71	48,737,367.20
110008	Шууд бус орлого	20,831,190.00	2,294,783.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	92,923,655.00	93,117,500.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0	2,037,800.00
113002	Бууны албан татвар	8,400,000.00	5,468,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	84,523,655.00	85,611,700.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	21,002,935.82	26,124,675.44
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	9,627,037.00	9,303,211.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,457,364.00	2,500,000.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	147,520.00	500,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	8,022,153.00	6,303,211.00
118011	Бусад татвар	0	0
1181	Газрын төлбөр	4,048,263.00	7,780,374.20
118101	Газрын төлбөр	4,048,263.00	7,780,374.20
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	7,327,635.82	9,041,090.24
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	3,208,835.82	3,764,505.24
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	4,118,800.00	5,276,585.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	308,408,761.02	224,621,960.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	301,905,321.02	224,621,960.00
120002	Хүүгийн орлого	3,182,000.00	17,886,760.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	100,194,973.36	206,033,200.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	26,299,483.00	34,868,100.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	73,895,490.36	171,165,100.00
120009	Бусад орлого	0	702,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	21,846,495.80	0
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	176,681,851.86	0
121	Хөрөнгийн орлого	6,503,440.00	0
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	6,503,440.00	0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,212,581,976.42	680,822,553.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,247,094,200.00	0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,247,094,200.00	0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	259,166,786.00	41,139,053.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,634,000.00	29,399,500.00

131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,300,000.00	1,800,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	216,265,984.00	3,782,920.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,966,802.00	6,156,633.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	634,194,192.42	639,683,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	270,592,492.42	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	314,189,000.00	505,217,700.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	49,412,700.00	134,465,800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	72,126,798.00	0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	72,126,798.00	0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,674,836,635.26	1,098,934,605.49
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,674,836,635.26	1,098,934,605.49
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,553,856,293.65	923,167,813.49
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,298,537,738.94	310,232,289.01
210101	Үндсэн цалин	862,144,540.29	246,567,805.12
210102	Нэмэгдэл	329,390,901.87	50,059,332.59
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,916,885.26	0
210104	Урамшуулал	100,252,921.52	11,911,651.30
210105	Гэрээт ажлын хөлс	2,832,490.00	1,693,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	169,210,361.89	39,602,099.83
210201	Тэтгэврийн даатгал	120,816,527.15	27,299,029.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,117,547.05	3,177,671.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,905,466.91	2,488,677.32
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,393,514.99	602,286.92
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,977,305.79	6,034,435.29
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	233,769,011.42	248,993,311.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,521,713.46	17,244,600.00
210302	Түлш, халаалт	222,477,997.96	230,226,395.00
210303	Цэвэр, бохир ус	769,300.00	1,522,316.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	63,283,163.74	29,932,924.70
210401	Бичиг хэрэг	8,043,020.74	5,384,050.00
210402	Тээвэр, шатахуун	33,549,655.00	16,888,370.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,095,750.00	2,013,204.70
210404	Ном, хэвлэл	215,300.00	0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,177,688.00	4,417,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,486,400.00	50,500.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	9,715,350.00	1,179,000.00
2105	Нормативт зардал	275,986,777.77	0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	238,832,478.77	0
210502	Хоол, хүнс	36,184,299.00	0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	970,000.00	0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,623,750.00	7,549,400.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,870,600.00	0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	8,000.00	0
210604	Урсгал засвар	3,745,150.00	7,549,400.00
2107	Томилот, зочны зардал	4,541,300.00	6,120,000.00
210702	Дотоод албан томилот	4,541,300.00	6,120,000.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	17,073,929.00	11,261,840.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	13,104,980.00	9,867,700.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	252,550.00	232,015.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	354,009.00	283,125.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилогоо	128,000.00	79,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,350,000.00	0
210807	Газрын төлбөр	1,877,390.00	800,000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	7,000.00	0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	484,830,260.89	269,475,948.95
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	70,005,715.80	77,340,455.20
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,172,532.00	17,019,850.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	409,652,013.09	175,115,643.75
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	120,980,341.61	175,766,792.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	43,957,117.00	149,863,900.00
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	43,957,117.00	149,863,900.00
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	0	0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	53,323,914.00	25,902,892.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	22,000,000.00	0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	17,622,317.00	25,202,892.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	551,597.00	0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,150,000.00	700,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	837,375.09	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	656,839.09	0
213404	Хөрөнгийн	0	0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	180,536.00	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	22,861,935.52	0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,861,935.52	0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	56,031,308.59	118,096,052.24
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	406,200.00	0
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	406,200.00	0
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	10,994,314.66	2,243,728,077.30
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	10,994,314.66	0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	0	25,010,277.00
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	0	1,961,398,117.88
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0	257,319,682.42
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	45,443,193.93	-2,125,632,025.06

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,208,784,110.97	1,442,418,299.66	1,689,534,847.96	4,340,737,258.59

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	-15,285,854.00	-15,285,854.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,208,784,110.97	1,442,418,299.66	1,674,248,993.96	4,325,451,404.59
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	488,070.00	0	488,070.00
Тайлант үеийн үр дүн	0	0	45,443,193.93	45,443,193.93
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,208,784,110.97	1,442,906,369.66	1,719,692,187.89	4,371,382,668.52
2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,208,784,110.97	1,442,906,369.66	1,719,692,187.89	4,371,382,668.52
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-950,084,215.15	1,292,841,257.62	2,174,041,170.77	-68,884,302.00
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	258,699,895.82	150,065,112.04	3,893,733,358.66	4,302,498,366.52
Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-2,125,632,025.06	-2,125,632,025.06
2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	258,699,895.82	150,065,112.04	1,768,101,333.60	2,176,866,341.46

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,489,942,100.83	1,122,649,242.93
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	209,877,206.41	311,586,144.73
110	Орлогын албан татвар	95,950,615.59	192,343,969.29
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	95,950,615.59	192,343,969.29
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0	104,433,567.58
110002	Үйл ажиллагааны орлого	14,440,604.88	36,878,251.51
110003	Хөрөнгийн орлого	60,678,820.71	48,737,367.20
110008	Шууд бус орлого	20,831,190.00	2,294,783.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	92,923,655.00	93,117,500.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0	2,037,800.00
113002	Бууны албан татвар	8,400,000.00	5,468,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	84,523,655.00	85,611,700.00
117002	Экспортын гаалийн албан татвар	0	0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	21,002,935.82	26,124,675.44
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	9,627,037.00	9,303,211.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,457,364.00	2,500,000.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	147,520.00	500,000.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	8,022,153.00	6,303,211.00
1181	Газрын төлбөр	4,048,263.00	7,780,374.20
118101	Газрын төлбөр	4,048,263.00	7,780,374.20
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	7,327,635.82	9,041,090.24
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	3,208,835.82	3,764,505.24
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	4,118,800.00	5,276,585.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	116,472,654.00	125,441,707.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	109,969,214.00	125,441,707.00
120002	Хүүгийн орлого	3,182,000.00	13,994,000.00
120003	Торгуулийн орлого	0	0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	106,787,214.00	110,745,707.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	106,787,214.00	110,745,707.00
120009	Бусад орлого	0	702,000.00
121	Хөрөнгийн орлого	6,503,440.00	0
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	6,503,440.00	0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,163,592,240.42	685,621,391.20
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,247,094,200.00	0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,247,094,200.00	0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	264,532,250.00	45,937,891.20
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	1,634,000.00	29,399,500.00

131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,665,464.00	6,598,838.20
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	216,265,984.00	3,782,920.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	22,966,802.00	6,156,633.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	634,194,192.42	639,683,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	270,592,492.42	0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	314,189,000.00	505,217,700.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	49,412,700.00	134,465,800.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	17,771,598.00	0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	17,771,598.00	0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,165,153,662.68	784,466,563.74
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,165,153,662.68	784,466,563.74
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,038,445,732.87	745,220,069.74
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,298,536,838.94	310,232,289.01
210101	Үндсэн цалин	862,143,640.29	246,567,805.12
210102	Нэмэгдэл	329,390,901.87	50,059,332.59
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	3,916,885.26	0
210104	Урамшуулал	100,252,921.52	11,911,651.30
210105	Гэрээт ажлын хөлс	2,832,490.00	1,693,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	169,210,361.89	39,602,099.83
210201	Тэтгэврийн даатгал	120,850,574.15	27,299,029.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,318,012.73	3,177,671.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,905,466.91	2,488,677.32
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,393,514.99	602,286.92
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	23,742,793.11	6,034,435.29
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	234,429,011.42	248,993,311.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	10,521,713.46	17,923,979.00
210302	Түлш, халаалт	223,137,997.96	229,826,732.00
210303	Цэвэр, бохир ус	769,300.00	1,242,600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	69,734,398.00	27,373,874.70
210401	Бичиг хэрэг	5,078,550.00	2,804,627.70
210402	Тээвэр, шатахуун	27,010,155.00	16,671,870.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,095,750.00	1,902,877.00
210404	Ном, хэвлэл	401,900.00	0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	7,454,838.00	4,494,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	25,693,205.00	1,500,000.00
2105	Нормативт зардал	146,409,132.82	0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	98,389,788.82	0
210502	Хоол, хүнс	40,310,344.00	0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,709,000.00	0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	24,182,700.00	11,411,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,835,000.00	0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	57,500.00	0
210604	Урсгал засвар	19,290,200.00	11,411,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,541,300.00	6,120,000.00
210701	Гадаад албан томилолт	0	0
210702	Дотоод албан томилолт	4,541,300.00	6,120,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0	0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,096,924.00	11,261,840.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	16,134,975.00	9,867,700.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	252,550.00	232,015.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	354,009.00	283,125.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	128,000.00	79,000.00

210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,350,000.00	0
210807	Газрын төлбөр	1,877,390.00	800,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	71,305,065.80	90,225,055.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	58,387,265.80	77,332,505.20
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,917,800.00	12,892,550.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	126,707,929.81	39,246,494.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	43,957,117.00	0
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	43,957,117.00	0
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	0	0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	54,252,664.00	25,902,892.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	22,000,000.00	0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	18,551,067.00	25,202,892.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	551,597.00	0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	13,150,000.00	700,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	5,636,213.29	0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	656,839.09	0
213404	Хөрөнгийн	0	0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,979,374.20	0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	22,861,935.52	13,343,602.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,861,935.52	6,373,541.03
213504	Хөрөнгийн	0	0
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0	6,970,060.97
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	324,788,438.15	338,182,679.19
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	133,680,600.00	186,833,500.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	133,680,600.00	186,833,500.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	133,680,600.00	186,833,500.00
223001	Бусад хөрөнгө	0	163,863,900.00
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө	0	0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	133,680,600.00	22,969,600.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-133,680,600.00	-186,833,500.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-128,147,663.00	-93,010,277.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	128,147,663.00	93,010,277.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	128,147,663.00	93,010,277.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	62,960,175.15	58,338,902.19
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	166,544,869.44	229,505,044.59
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	229,505,044.59	287,843,946.78

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,204,616,000.00	1,005,028,847.54
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	770,419,000.00	748,154,670.54
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	744,516,100.00	722,251,778.54
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	322,409,300.00	308,496,289.01
210101	Үндсэн цалин	245,748,000.00	244,831,805.12
210102	Нэмэгдэл	59,683,200.00	50,059,332.59
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0	0
210104	Урамшуулал	8,759,200.00	11,911,651.30
210105	Гэрээт ажлын хөлс	8,218,900.00	1,693,500.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	41,267,100.00	39,427,099.83

210201	Тэтгэврийн даатгал	28,061,600.00	27,124,029.24
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,301,300.00	3,177,671.06
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,641,100.00	2,488,677.32
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	660,400.00	602,286.92
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,602,700.00	6,034,435.29
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	249,573,800.00	248,993,311.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,366,600.00	17,923,979.00
210302	Түлш, халаалт	229,857,200.00	229,826,732.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,350,000.00	1,242,600.00
210304	Байрны түрээс	0	0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	24,640,800.00	24,202,254.70
210401	Бичиг хэрэг	3,029,200.00	2,804,627.70
210402	Тээвэр, шатахуун	13,672,800.00	13,530,250.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,938,800.00	1,872,877.00
210404	Ном, хэвлэл	0	0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	4,500,000.00	4,494,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,500,000.00	1,500,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	35,377,900.00	34,381,200.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	21,800,000.00	21,769,600.00
210602	Тавилга	1,200,000.00	1,200,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0	0
210604	Урсгал засвар	12,377,900.00	11,411,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,720,000.00	6,120,000.00
210701	Гадаад албан томилолт	0	0
210702	Дотоод албан томилолт	7,720,000.00	6,120,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0	0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,690,400.00	1,594,140.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	200,000.00	200,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	284,400.00	232,015.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	296,000.00	283,125.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	110,000.00	79,000.00
210807	Газрын төлбөр	800,000.00	800,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	61,836,800.00	59,037,484.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47,836,800.00	46,144,934.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,000,000.00	12,892,550.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,902,900.00	25,902,892.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	25,902,900.00	25,902,892.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	25,202,900.00	25,202,892.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	700,000.00	700,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	339,197,000.00	163,863,900.00
223001	Бусад хөрөнгө	339,197,000.00	163,863,900.00
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө	0	0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	95,000,000.00	93,010,277.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	95,000,000.00	93,010,277.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,204,616,000.00	1,159,396,632.54
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	968,860,600.00	1,048,650,925.54
320001	Орон нутгийн төсвөөс	834,394,800.00	914,185,125.54
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	134,465,800.00	134,465,800.00
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	235,755,400.00	110,745,707.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	40,000,000.00	110,745,707.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	195,755,400.00	0

4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	76,784,138.57
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	224,181,862.60
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	80	52
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	0	0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	39	25
620001	Удирдах ажилтан	9	9
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12	12
620003	Үйлчлэх ажилтан	18	4
620004	Гэрээт ажилтан	0	0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	39	25
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	21	7
650010	Гэрээт ажилтан	0	0
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	8	8

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	52,311,432.23
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	52,311,432.23
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	45,937,891.20
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,736,000.00
210101	Үндсэн цалин	1,736,000.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	175,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	175,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,171,620.00
210401	Бичиг хэрэг	0
210402	Тээвэр, шатахуун	3,141,620.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	30,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	9,667,700.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9,667,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,187,571.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,187,571.20
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	6,373,541.03
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	6,373,541.03
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,373,541.03
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	45,937,891.20
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	45,937,891.20
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	29,399,500.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	6,598,838.20
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	3,782,920.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	6,156,633.00
131106	Хаагдсан данс	0
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	0
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-6,373,541.03
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	6,373,541.03
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Могод сумын Засаг даргын тамгын газар нь Засгийн газар, аймаг, сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөр, аймгийн ИТХ-аас баталсан дэд хөтөлбөрүүд, Төр засгийн бодлого шийдвэрийг хэрэгжүүлэх, Төрийн үйлчилгээг иргэдэд хөнгөн шуурхай хүргэх, олон улсын байгууллагаас хэрэгжиж буй төсөл хөтөлбөрийн хөрөнгө, орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийг зөв зохистой ашиглан хэрэгжүүлэх, иргэдийн оролцоо ил тод байдлыг хангах, иргэдийн амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэх, хүн амаа өсгөх, сум орон нутгаа хөгжүүлэх зорилтуудыг хэрэгжүүлэхэд үйл ажиллагаагаа чиглүүлэн тодорхой үр дүнд хүрэх зорилт тавин ажиллажээ.

ЗДТГ-ын үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

Сумын Засаг даргын Тамгын газар нь сумын ИТХ, Засаг даргын үйл ажиллагааны зорилт чиг үүргийг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн мэргэжлийн зөвлөгөө дэмжлэгээр хангах

- Төрийн үйлчилгээг чанар хүртээмжтэй шуурхай хүргэх
- Нутгийн захиргааны байгууллагуудыг бодлогоор дэмжих, эрх зүйн шийдвэрийн хууль зүйн үндэслэлийг хангах
- Шийдвэрийн биелэлтэд хяналт шинжилгээ хийж, ололт амжилтыг урамшуулах, алдаа дутагдлыг засаж залруулах, сумын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллагуудыг арга зүйн зөвлөмжөөр ханган төрийн бодлого шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорилт гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Дотоод аудиторын чиг үүрэг, орон тоо байхгүй аймгийн Засаг даргын дэргэдэх санхүүгийн хяналт дотоод аудитын алба гүйцэтгэж байна.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг аймгийн Засаг даргын 2020 оны А/424 дүгээр захирамжаар баталсан байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 2,193,131.1 төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/ Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	229,505.00	287,843.90	58338.9
Авлага	253,522.50	202,642.70	-50879.8
Бараа материал	335,213.30	81,152.80	-254060.5
Үндсэн хөрөнгө	3,553,141.80	1,606,612.10	-1946529.7
Нийт хөрөнгө	4,371,382.60	2,178,251.50	-2193131.1
Өр төлбөр		1385.3	1385.3
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/ Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	4371382.6	2176866.3	-2194516.3
	4371382.6	2178251.5	-2193131.1

Эх сурвалж: Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 229,505.0 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 287,843.9 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 58,338.9 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт №1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мян.төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт, бууралт
Хоршоо хөгжүүлэх сан	31,621.1	37,677.2	6,056.1
Төрийн сангийн харилцах	146,347.3	63,662.1	-82,685.2
ОНХсан	7,763.8	145,969.9	138,206.1
ЖДҮДСан	29,548.1	39,653.2	10105.1
ЭМТ	13,343.6		-13,343.6
БХСан	880.9	881.6	0,7
Дүн	229505,0	287,843.9	58,338.9

Эх сурвалж: Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 229,505.0 мянган төгрөг нь орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны 63,662.1 мянган төгрөг нь орон нутгийн орлогын давсан орлого, орон нутгийн хөгжлийн санд 145969.9 мянган төгрөг нь малын хөлийн татвар болон хэрэгжээгүй төсөл арга хэмжээний үлдэгдэл байна.

Төсөл сангуудын үлдэгдэлд сум хөгжүүлэх сангийн 37677.2, жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сан 39,653.2, байгаль хамгаалах санд 881.6 мянган төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл тус тус төрийн сангийн харилцах дансанд байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. дансны эхний үлдэгдэл 253,522.5

мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 188,642.7 мянган төгрөг болж, 64,879.8 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 2 Авлагын үлдэгдэл /мян.төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Байгууллагаас авах авлага	60895.5	82,769.7	21,874.2
Хүмүүсээс авах авлага	192626.9	119,872.9	-72,754.0
Зээлийн авлага			
Дүн	253522.5	202,642.7	50,879.8

Эх сурвалж: Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Байгууллагаас авах авлагад хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн 184,541.0 мянган төгрөг, ЖДҮД сангийн 4,101.6 мянган төгрөгийн авлага, орон нутгийн хөгжлийн сангийн 2022 онд хэрэгжүүлэхээр гэрээ байгуулсан ч хэрэгжээгүй 1 төсөл арга хэмжээний 14,000.0 мянган төгрөгийн авлага байна.

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилгаа данс эхний болон эцсийн үлдэгдэлгүй байна.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.~~ эхний үлдэгдэл 215,658.8 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 335,143.3 мянган төгрөг болж, 119.5 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 3 Бараа материалын үлдэгдэл /мян.төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Эм боох материал	31,528.0	0	-31,528.0
Бичиг хэрэг	9,492.6	3,036.7	-6,455.9
Аж ахуйн материал	63,159.9	23,224.0	39,935.9
Сэлбэг хэрэгсэл	2,636.5	0	-2,636.5
Түлш, шатах тослох материал	1,310.0	0	-1,310.0
Барилгын засвар	928.7	0	-928.7
Хүнсний материал	8,310.9	0	8,310.9
Бусад хангамж	216,521.4	53,566.9	-162,954.5
Нөөцүн бараа	10,360.0	10,360.0	0
Мал амьтад	1,325.2	1325.2	0
Дүн	335,213.3	81,152.8	254,060.5

Эх сурвалж: Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд төсвийн хөрөнгөөр 47,745.9, хандив тусламжаар 4,150.0 төгрөгийн бараа материалыг авч, тайлант онд 48636.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг зарцуулж, шилжүүлгээр болон бүтцийн өөрчлөлтөөр тусгай шилжүүлгийн байгууллагын 257,319.7 төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлж, 81152.8 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Нийт бараа материалын үлдэгдлийг байгууллагаар харуулбал

Хүснэгт № 4 Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар

/мян.төгрөг/

д/д	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
1	ИТХ	8,271.9	3,893.7	-4,378.2
2	ЗДТГ	59,261.7	65,343.0	6,081.3
3	Хүн эмнэлэг	120,142.0	0	-120,142.0
4	Цэцэрлэг	43,177.9	1,000.0	-42,177.9
5	Сургууль	78,138.7	556	77,582.7
6	Соёлын төв	15,860.9	0	-15,860.9
7	Сум хөгжүүлэх сан			
	ЖДҮДС	10360	10360	0
	Дүн	335,213.3	81,152.8	254,060.5

Нийт бараа материалын бүтцийн өөрчлөлтөөр Соёлын төв 15,860.9, Сургууль 78,138.7 төгрөг, цэцэрлэг 43,177.9 төгрөг, ЭМТ 140,142.0 төгрөг нийт 257,319.7 мянган төгрөгийг хөрөнгийг шилжүүлжээ.

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлдэгдэл 4,625.7 тэрбум төгрөг болж, 305.1 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна. эхний үлдэгдэл 5,013,306.9 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 1,606612.1 мянган төгрөг болж, 3,406,694.8 мянган төгрөгөөр буурсан байна.~~

Хүснэгт № 5 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мян.төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Барилга байгууламж	3,768,399.60	1,923,216.40	-1,845,183.20
Авто тээврийн хэрэгсэл	246,230.60	164,640.00	-81,590.60
Машин тоног төхөөрөмж	499,787.30	167,602.50	-332,184.80
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	267,718.80	142,925.50	-124,793.30
Бусад үндсэн хөрөнгө	73,892.30	37,796.30	-36,096.00
Ном	38,334.20		-38,334.20
Программ хангамж	8,200.00	3,100.00	-5,100.00
Бусад биет бус хөрөнгө	110,744.00	134,334.00	23,590.00
Дүн	5,013,306.90	2,573,614.70	-2,439,692.10

Эх сурвалж: Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд үндсэн хөрөнгө төсвийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 22,969.6, хандив тусламжаар 167,014.5 мянган төгрөгийн хөрөнгө нэмэгдсэн, бүтцийн өөрчлөлтөөр тусгай зориулалтын шилжүүлгийн 2,629,676.3 мянган төгрөгийн хөрөнгө шилжүүлжээ.

Хүснэгт № 6 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар

/мян.төгрөг/

д/д	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
1	ИТХ	19,848.10	19848.1	0.00
2	ЗДТГ	2,363,782.50	2,553,766.60	189,984.10
3	Хүн эмнэлэг	759,263.10		-759,263.10
4	Цэцэрлэг	519,814.50		-519,814.50
5	Сургууль	1,112,414.50		-1,112,414.50

6	Соёлын төв	238,184.20		-238,184.20
	Дүн	5,013,306.9	2,573,614.70	-2,439,692.20

Үндсэн хөрөнгийн дансны бүтцийн өөрчлөлтөөр хасагдсан байгууллагыг авч үзвэл Соёлын төв 238,184.2, Сургууль 1,112,414.5, Цэцэрлэг 519,814.5, ЭМТ-ийн 759,263.1 мянган төгрөгийг хөрөнгийг шилжүүлжээ.

3.5.7 Өр төлбөр

Тайлан онд өр төлбөрийн дансанд шинээр ~~Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл 4,320.6 тэрбум, эцсийн үлд~~ 12,722.3 мянган төгрөгийн өглөг нэмэгдэж үлдэгдлээр тайлагнасан байна.

Хүснэгт №7 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
ЗДТГ		1,385.2	1,385.2
Сургууль		11,337.0	11,337.0
Байгууллагаас авах авлага			
Хүмүүст өгөх өлөг			
Дүн	0	12,722.3	12,722.3

Эх сурвалж: Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2020 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд засаг даргын нөөц хөрөнгийн шатахууны гүйлгээ нь төрийн сангийн системд хийгдээгүйтэй холбоотой өр үүссэн, сургуулийн халаалтын зардлын төсөв хүрэлцэхгүйтэй холбоотой 11,337.0 төгрөгийг өр үүссэн байна.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 4,340,737.2 мянган төгрөг, эцсийн үлдэгдэл 2,176,866.3 мянган төгрөг болж, 2,163,870.9 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 31. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУВЬ ОРОЛЦОО /САЯ ТӨГРӨГ/

<u>Үзүүлэлт</u>	<u>Эхний үлдэгдэл</u>	<u>Эцсийн үлдэгдэл</u>	<u>Өсөлт/+, бууралт /-/</u>
<u>Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан</u>	1,208,784.1	258,699.9	0
<u>Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/</u>			
<u>Хуримтлагдсан үр дүн</u>	1,689,534.8	1,768,101.3	
<u>Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү</u>	1,442,418.3	150,065.1	
<u>Бодлогын өөрчлөлт алдааны залруулга</u>			
Дүн	4,340,737.20	2,176,866.3	-2,163,870.9

Эх сурвалж: Могод сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 4340737.2 мянган төгрөг эцсийн үлдэгдэл 2,176,866.3 болж 2,163,870.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь тусгай шилжүүлгийн байгууллагууд орон нутгийн төсвөөс хасагдсантай холбоотой байна.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн орлогоос 320,877.0, аймгаас авах санхүүгийн дэмжлэгийг 513,517.7, ОНХС-аас 134,465.8, төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос 40,000.0 мянган төгрөг нийт зарлагыг 1,204,616.0 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөрийн 9 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр орон нутгийн орлогоос 320,877.0, аймгаас авах санхүүгийн дэмжлэгийг 513,517.7, ОНХС-аас 134,465.8, төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос 40,000.0 мянган төгрөгийг бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн орлогоос 327153.8, аймгаас авах санхүүгийн дэмжлэгийг 505217.7, ОНХС-аас 134,465.8, төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны орлогоос 110745.7 нийт 1159396.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,005,028.8 мянган төгрөг буюу 83.4 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагаа зардлын төсвөөс цалин хөлсийг 13913.0, бараа үйлчилгээний зардлыг 2799.3, хөрөнгийг зардал буюу ОНХС-гаас 175,333.1 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 10. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Ерөнхий боловсрол	165,092,600.00	164,985,027.08	107,572.9	99.9%
2	Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллагын үйл ажиллагаа	78,290,300.00	71,187,263.75	7,103,036.3	90.9%
3	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	430,628,500.00	416,557,301.90	14,071,198.1	96.7%
4	Соёл урлаг	26,340,100.00	26,339,985.25	114.8	99.9%
5	Сургуулийн өмнөх боловсрол	33,575,500.00	33,575,406.81	93.2	100.0%
6	Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	36,492,000.00	35,509,685.75	982,314.3	97.3%
7	Сумын ОНХС	339,197,000.00	163,863,900.00	175,333,100.0	48.3%
8	Сум хөгжүүлэх сан	70,000,000.00	66,139,277.00	3,860,723.0	94.5%
9	Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сан	25,000,000.00	26,871,000.00	-1,871,000.0	107.0%
	Нийт дүн	1,204,616.0	1,005,028.8	199,587.1	

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар сумын ЗДТГ-т 3 түмэн адууны баярт зориулсан иргэдийн хандив 29399.5, аймгийн засаг даргын нөөц хөрөнгөөс сумын ЗДТГ-т Цэвэр орчин цэмцгэр Булган аяны 1500.0, урьд оны үлдэгдэл 4798.8, ИТХ-д 300.0, дээд шатны төсөв

захирагчаас малын тооллогод 3,782.9, үйл ажиллагааны хүрээнд “Булган мээж” ХХК-аас 3 худгийн усны төлбөр, ухаалаг худгийн усны төлбөр зэрэг 6,156.6 нийт 45,937.9 мянган төгрөгийн орлого төвлөрч зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулах 2 холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор П.Содном гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Ж.Энхцоодол, дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Эрдэнэ нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Могод сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 03 дугаар сарын 03-ны өдрийн 01/36 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр батлагдсан төсвийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны батлагдсан төсвийн 1,204,616.0 мянган төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 18,069.2 төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.5 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага арга хэмжээ авч ажилласан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,005,028.8 мянган төгрөг буюу 83.4 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагаа зардлын төсвөөс цалин хөлсийг 13913.0, бараа үйлчилгээний зардлыг 2799.3, хөрөнгийг зардал буюу ОНХС-гаас 175,333.1 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэлт үүссэн байна.

4.6 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.6.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

4.6.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайлант онд 28 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх"; 4.1.3-д "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх"; гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөвлөмж хүргүүлсэн.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.7 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.7.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудитыг хийгээгүй.

4.7.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар малын тоо толгойн албан татварын дутуу 10643.7 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт, алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмжийг хүргүүлж, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 01/269 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн байна.

Хүснэгт 12. Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитаар		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1	10643.7	1	10643.7	100
Албан шаардлага	0	0	0	0	
Зөвлөмж	3	220765,7	3	220765,7	100
Нийт дүн					

4.8 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангаар хэрэгжүүлсэн төсөл арга хэмжээний хэрэгжилтэд анхаарал хандуулах нь зүйтэй гэж үзлээ.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 22,207.2 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 16,930.4 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 5276.8 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Сумын ИТХ-ын тогтоолоор малын тоо толгойн албан татварыг тогтоосон, 2021 оны жилийн эцсийн малын тоо толгойгоор тооцож үзэхэд 108730.4 мянган төгрөгийг татварыг төсөвт төвлөрүүлэхээр байгаа боловч орон нутгийн орлогод 91800.0 мянган төгрөгийг

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

